

[Domov](#) > ... > [Družinske Zadeve In Dedovanje](#) > [Dedovanje](#) > [Dedovanje](#) > Portugal

Dedovanje

 Portugalska

Vsebino zagotavlja

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Ta informativni list je bil pripravljen v sodelovanju s [Svetom notariatov EU \(CNUE\)](#).

Če se dedščina ne izpodbija, so pristojni notarji civilnega prava, matični uradi in uradi zemljiških knjig, ne glede na ozemeljsko pristojnost. Zadevne stranke lahko torej dejanja izvajajo v službi po svoji izbiri brez ozemeljskih omejitev.

Podobno in kot je navedeno zgoraj, lahko zapuščino razdeli kateri koli odvetnik ali pravni svetovalec v državi, če je bil pooblaščen, kot je opisano (s strani matičarja ali notarja).

1 Kako se sestavi razpolaganje za primer smrti (oporoka, skupna oporoka, dedna pogodba)?

Razpolaganja za primer smrti se lahko sestavijo le v dveh oblikah, in sicer kot (i) oporoka ali (ii) pogodba.

(i) Oporoka

Oporoka je osebna listina, ki je ne more sestaviti zastopnik.

Skupne oporoke, tj. oporoke, ki jih dve ali več oseb sestavi v istem dokumentu, v korist tretje osebe ali medsebojno korist, niso dovoljene.

Oporoka je izjava volje ene same osebe, ki je ni treba nasloviti na določeno osebo ali je obvestiti o njej. Prosto jo je mogoče preklicati in premoženje se na dediče ali volilojemnike prenese šele po smrti oporočitelja.

Obstajajo standardne in posebne vrste oporok.

Standardni vrsti oporok sta: javne oporoke (*testamentos públicos*) in oporoke zaprtega tipa (*testamentos cerrados*).

Javno oporoko sestavi notar v svojem registru.

Oporoko zaprtega tipa sestavi in podpiše oporočitelj ali druga oseba na oporočiteljevo zahtevo, notar pa jo mora potrditi. Hrani jo lahko oporočitelj ali tretja oseba, lahko pa se predloži tudi notarju. Oseba, ki ima oporoko zaprtega tipa, jo mora predložiti v treh dneh od dneva, ko izve za oporočiteljevo smrt; če tega ne stori, odgovarja za morebitno povzročeno izgubo ali škodo, če pa je dedič, lahko izgubi sposobnost dedovanja zaradi dedne nevednosti.

Zakon določa naslednje vrste posebnih oporok: vojaške oporoke ter oporoke, sestavljene na ladji, letalu ali v primeru nesreče. Oporoka je lahko v eni od teh posebnih oblik sestavljena le, kadar nastopijo določene izjemne okoliščine, ki jih določa zakon. Take oporoke postanejo neveljavne dva meseca po prenehanju vzroka, zaradi katerega oporočitelj ni mogel sestaviti oporoke v običajnih oblikah.

Portugalska zakonodaja določa tudi posebno obliko oporoke, ki jo sestavi portugalski državljani v tujini v okviru tujega prava. Ta je na Portugalskem veljavna, če je bila sestavljena ali odobrena formalno.

(ii) Pogodba

Portugalski pravni sistem izjemoma dopušča dedne pogodbe. Do tega lahko pride na podlagi sporazumov o dedovanju ali darilih z namenom sklenitve zakonske zveze, ki začnejo veljati v primeru smrti darovalca. Da bi bili sporazumi o dedovanju in darilih z namenom sklenitve zakonske zveze veljavni v primeru smrti, morajo biti zapisani v poročni pogodbi.

V drugih primerih pa so dedne pogodbe praviloma prepovedane. Sporazumi o dedovanju so torej načeloma prepovedani, zato bodo neveljavni. Prepovedana so tudi darila za primer smrti, vendar niso neveljavna, temveč postanejo oporočna razpolaganja na podlagi zakona in jih je mogoče prosto preklicati.

Zakon izjemoma dopušča dve vrsti sporazumov o dedovanju:

(a) imenovanje dediča ali volilijemnika v korist vsakega od zakoncev s strani katerega koli zakonca ali tretje osebe in

(b) imenovanje dediča ali volilijemnika v korist tretjih oseb s strani katerega koli zakonca. Razlika med dedičem in volilijemnikom je pojasnjena v nadaljevanju v odgovoru na vprašanje „Kako in kdaj postane posameznik dedič ali volilijemnik?“.

Veljavni sporazumi o dedovanju začnejo učinkovati šele po smrti oporočitelja. Vendar sporazuma iz zgornje točke (a), potem ko je bil sprejet, ni mogoče enostransko preklicati, in oporočitelj, dokler je živ, upravičencu ne more škoditi s svojevoljnimi razpolaganji. Sporazum o dedovanju iz zgornje točke (b) je mogoče prosto preklicati, če tretja oseba ni bila vključena v poročno pogodbo kot prejemnik.

Zakon poleg teh dveh sporazumov o dedovanju sprejema tudi veljavnost daril v primeru smrti z namenom sklenitve zakonske zveze. Ta so z namenom sklenitve zakonske zveze dana enemu od zakoncev s strani drugega zakonca ali tretje osebe. Darilo v primeru smrti z namenom sklenitve zakonske zveze urejajo pravila v zvezi s sporazumi o dedovanju in mora biti zapisano v poročni pogodbi.

OPOMBA:

Portugalsko pravo določa dve vrsti dedovanja. Ena je prostovoljno dedovanje – z oporoko ali pogodbo –, ki je navedeno v tem odgovoru. Druga pa je dedovanje na podlagi zakona – zakonito ali obvezno –, ki bo navedeno v odgovorih na vprašanji „Ali je svoboda do razpolaganja za primer smrti omejena (npr. z nujnim deležem)?“ in „Kdo in koliko deduje, če razpolaganja za primer smrti ni?“.

Prostovoljno dedovanje je posledica voljnega dejanja oporočitelja, kot velja v primeru oporok in pogodb.

Dedovanje na podlagi zakona je dopustno po zakonu. Za obvezno dedovanje (sucessão legitimária) gre takrat, kadar to neposredno izhaja iz zakona in želje oporočitelja ne morejo prevladati nad njim. Za zakonito dedovanje (sucessão legítima) gre takrat, kadar to izhaja iz zakona, vendar lahko želje oporočitelja prevladajo nad njim.

2 Ali mora biti razpolaganje overjeno in na kakšen način?

Razpolaganj načeloma ni treba overiti.

Vendar obstajajo izjeme, opredeljene v različnih pravnih določbah. Razpolaganja za primer smrti je treba na primer registrirati v naslednjih primerih:

(i) preferencialno oporočno razpolaganje z dejansko veljavnostjo;

(ii) določitev posebne pravice in njene spremembe;

(iii) obveznost zmanjšanja daril na podlagi kolacije ter

(iv) poročne pogodbe.

V primerih iz zgornjih točk (i), (ii) in (iii) je potreben vpis v zemljiško knjigo (*Conservatória do Registo Predial*), ki ga izvedejo tožniki ali toženci v pravnem razmerju, osebe, ki imajo interes za registracijo, ali osebe, od katerih se registracija zahteva v skladu z zakonom (uradna registracija, ki jo včasih opravijo sodišča, služba državnega tožilstva ali sam matičar). Za registracijo so potrebni opis premoženja, vnos dejstev in zadevnih opomb ter zapis določenih okoliščin.

V primeru iz točke (iv) se registracija opravi na matičnem uradu (*Conservatória do Registo Civil*) kot vpis ali zaznamek na podlagi izjave strank. V tem primeru so lahko pri registraciji udeležene tudi osebe, na katere se dejstvo neposredno nanaša ali katerih soglasje je potrebno za njegovo polno veljavo.

OPOMBA:

Posebna pravica vključuje pravico preživele vdove ali vdovca do preživljanja iz finančnih sredstev zapustnika.

Kolacija zadeva vračanje v zapuščino s strani potomcev, ki upajo, da bodo podedovali premoženje ali dragocenosti prednika.

3 Ali je svoboda do razpolaganja za primer smrti omejena (npr. z nujnim deležem)?

Da, v skladu s portugalsko zakonodajo je nujni delež omejitev svobode razpolaganja za primer smrti. Nujni delež je del premoženja, s katerim oporočitelj ne more razpolagati, ker je po zakonu dodeljen nujnim dedičem (*herdeiros legítimos*). To je obvezno dedovanje, ki je oblika dedovanja na podlagi zakona, nad katerim želje oporočitelja ne morejo prevladati.

4 Kdo in koliko deduje, če razpolaganja za primer smrti ni?

Če umrli v celoti ali deloma ni sestavil veljavnega in učinkovitega razpolaganja s premoženjem za primer smrti, so za naslednike imenovani njegovi zakoniti dediči (*herdeiros legítimos*). Gre za zakonito dedovanje, ki je oblika dedovanja na podlagi zakona, nad katerim lahko prevladajo želje oporočitelja.

Zakoniti dediči so zakonec, sorodniki in država v naslednjem vrstnem redu:

1. zakonec in potomci;
2. zakonec in sorodniki v ravni črti;
3. bratje in sestre ter njihovi potomci;
4. drugi sorodniki v stranski vrsti do četrtega kolena in vključno z njim;
5. država.

Nujni dediči so zakonec, potomci in predniki. Zakonec in potomci so prva kategorija dedičev. Če potomcev ni, dedujejo zakonec in predniki.

Celotne zapuščine ni mogoče zapustiti nekomu, ki ni zakoniti dedič, niti z oporoko (člen 2156 civilnega zakonika). Zakonodaja določa, da je na voljo le del zapuščine, t. i. razpoložljivi delež. Preostali del (zakoniti delež) je treba predati nujnim dedičem, njegova vrednost pa je odvisna od vrste dediča:

- edini nujni dedič je zakonec: 50 % razpoložljivega deleža; 50 % zakonitega deleža (člen 2144 civilnega zakonika);
- zakonec in otroci: zakoniti delež je dve tretjini zapuščine; ena tretjina razpoložljivega deleža (člen 2139 civilnega zakonika);
- brez zakonca, vendar z otroki: zakoniti delež otrok je polovica ali dve tretjini zapuščine, odvisno od tega, ali je otrok le eden ali sta dva ali jih je več (člen 2139(2) civilnega zakonika);
- brez potomcev, vendar z zakoncem in sorodniki v ravni vrsti; zakoniti delež je dve tretjini zapuščine; razpoložljivi delež je ena tretjina (člen 2142 civilnega zakonika).

OPOMBA:

Zakonec ni imenovan za dediča, če je bila v trenutku oporočiteljeve smrti zakonska zveza razvezana ali življenjska skupnost končana s pravnomočno sodno odločbo ali sodno odločbo, ki bo postala pravnomočna. Kadar

postopek za razvezo zakonske zveze ali prenehanje življenjske skupnosti v trenutku oporočiteljeve smrti še poteka, lahko upravičenci tak postopek nadaljujejo zaradi premoženjskih posledic. V tem primeru zakonec ni imenovan za upravičenca, če je bilo zahtevi za razvezo ali prenehanje ugodeno. Enako velja, če sta zakonca pred sklenitvijo zakonske zveze v okviru ureditve ločenega premoženja podpisala poročno pogodbo, s katero sta se vzajemno odpovedala zapuščini drug drugega (člen 1700(1), točka (c), in (3) ter člen 1707a civilnega zakonika).

5 Kateri organ je pristojen:

Pristojnost v zapuščinskih zadevah je odvisna od tega, ali se dedovanje izpodbija (sprejem na podlagi pravne dobrote popisa) ali ne (brezpogojni sprejem).

V zadevah izpodbijanega dedovanja so pristojni notarji in sodišča. V primerih iz člena 1083(1) zakonika o civilnem postopku (npr. dediči, za katere se ne ve, kje se nahajajo, dediči brez pravne sposobnosti, popis na zahtevo javnega tožilstva) je treba opraviti popis na sodiščih. V drugih primerih se lahko zadevne osebe odločijo, da opravijo popis pri notarju (*Cartório Notarial*) ali na sodišču.

V zadevah neizpodbijanega dedovanja so tudi pristojni notarji in matičarji (*Conservatórias dos Registos*). V takih primerih so pristojni, da pooblastijo dediče in izvedejo zadevno delitev.

Odvetniki in pravni svetovalci lahko s potrditvijo istovetnosti zasebne listine razdelijo neizpodbijano zapuščino, niso pa pristojni za pooblastitev dedičev.

5.1 glede vprašanj dedovanja?

Če se dedščina izpodbija, popis v skladu s členom 1083 zakonika o civilnem postopku opravita sodišče ali notar.

V primeru brezpogojnega sprejema dedščine postopek popisa premoženja (*processo de inventário*) ni potreben. V tem primeru dediči in volilojemniki likvidirajo zapuščino in dedščino razdelijo na podlagi vzajemnega dogovora, brez obveznosti za uvedbo postopka, ki vključuje notarja ali sodišče.

Če se razglasi, da je zapuščina ležeča za državo, se na sodišču izvede ustrezni posebni postopek za likvidacijo zapuščine v korist države (členi 2152–2155 civilnega zakonika)

Če se dedščina ne izpodbija, so pristojni notarji civilnega prava, matični uradi in uradi zemljiških knjig, ne glede na ozemeljsko pristojnost. Zadevne stranke lahko torej dejanja izvajajo v službi po svoji izbiri brez ozemeljskih omejitev.

Pri neizpodbijani dedščini lahko zapuščino razdeli kateri koli odvetnik ali pravni svetovalac v državi, če je bil za to predhodno pooblaščen (npr. s strani matičarja ali notarja).

5.2 za sprejem izjave o odpovedi dedščini ali njenem sprejemu?

5.3 za sprejem izjave o odpovedi volilu ali njegovem sprejemu?

5.4 za sprejem izjave o odpovedi nujnega deleža ali njegovem sprejemu?

Kar zadeva organ, ki je pristojen za sprejem izjave o sprejetju dedščine ali njeni odpovedi, ni bistvenih razlik med volilom in dedščino oziroma med dedovanjem po zakonu ali prostovoljnim dedovanjem. Zato je odgovor na ta tri vprašanja enak.

Če je bilo dedovanje sprejeto na podlagi pravne dobrote popisa, se izjava o sprejemu sestavi v postopku popisa premoženja. V tem primeru sta sodišče ali notar tista organa, ki sta pristojna za prejem izjave o sprejemu.

Sprejem dedovanja na podlagi pravne dobrote popisa se zagotovi tako, da se zahteva popis ali da se poseže vanj.

Drugi način sprejema je brezpogojen sprejem, do katerega pride, kadar se dedščina sprejme in razdeli, ne da bi bil potreben postopek popisa premoženja.

Pravila v zvezi s sprejemom dedovanja veljajo tudi za sprejem volila. Razlika med dedščino in volilom je

opredeljena v odgovoru na naslednje vprašanje.

Če se začne postopek popisa premoženja, mora biti odpoved izvršena ali vključena v spis. V tem primeru sta sodišče ali notar tista organa, ki sta pristojna za prejem izjave o odpovedi.

Odpoved mora biti v eni od naslednjih oblik: javna listina ali zasebna overjena listina, če obstaja premoženje, za katero zakon zahteva razpolaganje v eni od teh oblik; zasebna listina v drugih primerih.

Sprejem dediščine ali volila oziroma odpoved dediščini ali volilu je enostranski pravni posel, ki ga ni mogoče odkloniti, tj. oboje se izvede z izjavo dediča, ki je ni treba nasloviti na določeno osebo ali to osebo nanjo opozoriti.

Če je zapuščina ležeča, lahko zainteresirane stranke ali služba državnega tožilstva zaprosijo sodišče, naj dediča obvesti, naj dediščino sprejme ali zavrne (členi 1039–1041 zakonika o civilnem postopku). V tem primeru izjavo o sprejemu prejme sodišče. Za zapuščino velja, da je ležeča v obdobju, ko še ni bila sprejeta ali razglašena za ležečo za državo.

6 Kratak opis postopka za ureditev dedovanja v nacionalnem pravu, vključno z likvidacijo zapuščine in delitvijo premoženja (to vključuje informacijo, ali postopek dedovanja začne sodišče ali drugi pristojni organ na lastno pobudo).

Postopek je odvisen od tega, ali se dedovanje izpodbija ali ne.

IZPODBIJANO DEDOVANJE

Namen postopka popisa premoženja za dedovanje je: razdeliti zapuščino, da se konča njeno solastništvo; popisati premoženje iz zapuščine, če ga ni treba nujno razdeliti; po potrebi opraviti stečaj zapuščine (člen 1082 zakonika o civilnem postopku).

Kadar se popis opravi pred sodiščem, je to v obliki sodnega popisa iz naslova XVI knjige V zakonika o civilnem postopku (členi 1082–1129). Notranja krajevna pristojnost nacionalnih sodišč se določi v skladu z naveznimi okoliščinami iz člena 72a zakonika o civilnem postopku.

Glavne faze postopka sodnega popisa so:

- (i) prvotni zahtevek;
- (ii) ugovor in potrditev obveznosti;
- (iii) predhodno zaslišanje zainteresiranih strank;
- (iv) ugotavljanje in vabljenje zainteresiranih strank;
- (v) zmanjšanje daril ali volil, ki presegajo razpoložljivi delež;
- (vi) izjava o delitvi in sodba o potrditvi delitve. Po tej sodbi lahko pride do preklica ali spremembe delitve, dodatne delitve ali dodelitve deleža spregledanemu dediču.

Kadar se popis opravi pri notarju, je to v obliki notarskega popisa iz Priloge k [zakonu št. 117/2019 z dne 13. septembra 2019](#), ki se nanaša na potrebne spremembe naslova XVI knjige V zakonika o civilnem postopku.

V skladu s členi 1–5 Priloge k zakonu št. 117/2019: portugalska notarska zbornica na svojem spletnem mestu ([Portugalski notarji](#)) objavi seznam notarjev, ki lahko vodijo popise (www.notarios.pt); pri notarskih popisih notar opravi vse potrebne ukrepe, sodbo o potrditvi delitve pa ne glede na morebitna druga vprašanja, ki bi jih notar predložil v odločanje sodišču, izda sodišče, ki se mu delitev predloži v potrditev; o pritožbah, vloženih med postopkom notarskega popisa, odloča sodišče; stranke lahko izberejo notarja, ki bo vodil postopek popisa, če obstaja zveza z dedovanjem (npr. notarska pisarna se nahaja v občini, v kateri je bilo uvedeno dedovanje, kjer je

premoženje ali kjer živi večina zainteresiranih strank).

NEIZPODBIJANO DEDOVANJE

Zainteresirana stranka lahko uredi zadeve pri notarju ali matičarju. Prek matičarjevega sistema vse na enem mestu se obravnavajo vsa vprašanja, povezana z dedovanjem, od odobritve do končnega evidentiranja premoženja, ki je posledica delitve.

Potem ko so zainteresirane stranke v notarski pisarni ali na matičnem uradu potrjene kot dediči, lahko razdelijo premoženje iz zapuščine tudi na podlagi zasebne listine, overjene pri odvetniku ali pravnem svetovalcu.

7 Kako in kdaj postane posameznik dedič ali volilobjemnik?

Dediči podedujejo zapuščino umrlega v celoti ali deloma, kar pomeni, da premoženje, ki naj bi ga podedovali, ni vnaprej določeno.

Po drugi strani pa volilobjemniki podedujejo določeno premoženje ali dragocenosti.

V primeru dedovanja na podlagi zakona upravičenje izhaja iz zakona. V primeru prostovoljnega dedovanja pa upravičenje izhaja iz oporočiteljeve izjave volje. Nasledniki lahko imajo status dedičev ali volilobjemnikov tako pri dedovanju na podlagi zakona kot pri prostovoljnem dedovanju.

8 So dediči odgovorni za dolgove pokojnika, in če je tako, pod katerimi pogoji?

Če je bilo dedovanje sprejeto na podlagi pravne dobrote popisa, se za plačilo zapustnikovih dolgov in drugih stroškov dedovanja uporabi samo premoženje s tega seznama, razen če upniki ali volilobjemniki ne dokažejo, da obstaja drugo premoženje. Če je na voljo popis zapuščine, je breme dokazovanja obstoja takega premoženja na upnikih ali volilobjemnikih.

Podobno v primeru brezpogojnega sprejema odgovornost za dolgove in druge stroške dedovanja ne presega vrednosti podedovanega premoženja, vendar so zdaj dediči ali volilobjemniki tisti, ki morajo dokazati, da zapuščina ne vključuje premoženja, katerega vrednost bi zadostovala za plačilo dolgov ali uresničitve volil. V tem primeru je breme dokazovanja, da tako premoženje ne obstaja, na dedičih ali volilobjemnikih.

Zapuščina se lahko uporabi za naslednje stroške: oporočiteljeve pogrebne in povezane stroške; stroške izvrševanja, upravljanja in stečaja zapuščine; plačilo zapustnikovih dolgov; uresničitve volil.

V primeru nedeljivega podedovanega premoženja, dediči solidarno odgovarjajo za plačilo navedenih stroškov. Če je bila zapuščina razdeljena, je vsak dedič odgovoren le za znesek, ki je sorazmeren njegovemu deležu dediščine.

9 Kateri dokumenti in/ali informacije so običajno potrebni za vpis nepremičnine?

V naslednjem odgovoru je ločeno navedeno, kateri dokumenti in informacije se zahtevajo za vpis nepremičnine, kakšne pristojbine je treba plačati in kako se lahko predloži zahtevek za vpis (osebno, po pošti ali prek spleta).

Zahtevani dokumenti in informacije

V zahtevku za vpis nepremičnine morajo biti navedeni vložnik, zadevna dejstva in premoženje ter seznam spremnih dokumentov.

Vpišejo se lahko samo dejstva, navedena v dokumentih, ki jih pravno utemeljujejo.

Dokumenti v tujem jeziku se lahko sprejmejo le, če so prevedeni v skladu z zakonom, razen če so sestavljeni v angleščini, francoščini ali španščini, pristojni uradnik pa zadevni jezik razume.

Kadar je treba primernost zahtevka za vpis oceniti na podlagi tujega prava, mora zainteresirana stranka njegovo vsebino dokazati z ustreznim dokumentom.

Če zahtevek za vpis zadeva stavbo, ki ni opisana, mora biti priložena dodatna izjava, v kateri so navedeni imena, statusi in naslovi lastnikov neposredno pred odsvojiteljem ter prejšnja oznaka iz zemljiške knjige, razen če vložnik zahtevka v izjavi navede, zakaj to ni znano.

Če vpis zadeva delež v neopisani skupni nepremičnini, je treba navesti tudi imena, statuse in naslove vseh *solastnikov*.

Pristojbine, ki jih je treba plačati

Pristojbina mora biti plačana ob predložitvi zahtevka ali poslana skupaj z njim. Pristojbina ustreza verjetnemu skupnemu znesku, ki ga je treba plačati. Če ni plačana ob vložitvi zahtevka za vpis, se lahko zahtevek takoj zavrne.

Če pristojbina ni bila plačana in zahtevek ni bil zavrnen, registracijska služba zainteresirano stranko obvesti o roku, do katerega je treba znesek plačati, saj bo vpis v nasprotnem primeru zavrnen.

Enak postopek se uporabi, kadar na začetku plačani znesek ni zadosten in ni plačan dodaten znesek.

Vložitev zahtevka za vpis osebno, po pošti ali prek spleta

Zahtevke za vpis nepremičnine je mogoče vložiti osebno, po pošti ali prek spleta.

Zahtevki za vpis osebno ali po pošti morajo biti vloženi pisno v skladu z obrazci, odobrenimi s sklepom upravnega organa inštituta za registre in notariat (*Instituto dos Registos e do Notariado, I.P.*). Obrazcem je treba priložiti dokumente, ki utemeljujejo dejstvo, ki je predmet vpisa, in zgoraj navedene dodatne izjave, če obstajajo.

Obrazcev iz zgornjega odstavka ni treba uporabiti za pisne zahtevke za vpis, ki jih predložijo javni organi v vlogi tožnikov ali tožencev pred sodišči, služba državnega tožilstva, stečajni upravitelji ali izvršitelji, ne glede na to, ali so predloženi osebno ali po pošti.

Za zahtevke sodišč, službe državnega tožilstva, izvršiteljev ali sodnih izvršiteljev, ki izvajajo ukrepe, značilne za izvršitelje in sodne upravitelje, se priporoča, da se pošljejo elektronsko, skupaj z dokumenti, ki so potrebni za vpis, in zneski, ki jih je treba plačati.

Zahtevke za vpis nepremičnin je mogoče vložiti na spletnem mestu [Predial Online](#). Edini postopki, ki jih ni mogoče urediti prek spleta, so postopki za utemeljitev, popravek ali izpodbijanje odločb, ki jih izvede matičar.

Za vložitev zahtevka za listine, namenjene vpisu nepremičnine, prek spleta se zahteva digitalno potrdilo. Državljeni, ki imajo portugalsko osebno izkaznico in so aktivirali svoja digitalna potrdila, odvetniki, notarji in pravni svetovalci že imajo ta potrdila.

Menedžerji in direktorji gospodarskih družb ali družb civilnega prava, ki imajo gospodarsko obliko, lahko potrdijo, da elektronski dokumenti, ki so jih predložili, ustrezajo izvirnim dokumentom v papirni obliki, ko prek spleta predložijo zahtevke za vpis, v katerih so zadevne družbe zainteresirane stranke.

OPOMBA:

Zahtevke za vpis nepremičnega premoženja lahko vložijo samo osebe in/ali subjekti, za katere po zakonu velja, da so pravno upravičeni. Te osebe ali subjekti so opredeljeni zgoraj v odgovoru na vprašanje „Ali mora biti razpolaganje registrirano in kako?“ v oddelku, ki se nanaša na vpise v zemljiško knjigo.

9.1 Je imenovanje upravitelja obvezno ali obvezno na zahtevo? Kaj je treba storiti, če je obvezno ali obvezno na zahtevo?

Imenovanje upravitelja je obvezno, če se zahteva postopek popisa premoženja. V tem primeru je treba obvezno imenovati vodjo gospodinjstva, ki je odgovoren za upravljanje zapuščine. Oseba, ki zaprosi za uvedbo postopka popisa premoženja, navede, kdo mora po zakonu opravljati naloge vodje gospodinjstva. To se navede na

obrazcu, s katerim se zaprosi za postopek popisa premoženja.

Medtem ko je zapuščina ležeča, morda ne bo nikogar, ki jo je zakonsko upravičen upravljati. V tem primeru lahko kateri koli dedič ukrepa, tako da upravlja dediščino, celo preden je sprejeta ali zavrnjena. Če obstaja tveganje izgube ali poslabšanja premoženja v ležeči zapuščini, sodišče imenuje varuha (kuratorja). To se stori na zahtevo službe državnega tožilstva ali katere koli druge zainteresirane stranke. Opredelitev ležeče zapuščine je bila že podana v odgovoru na vprašanje „Kateri organ je pristojen: [...] za sprejem izjave o odpovedi dediščini ali njenem sprejemu?“

9.2 Kdo lahko izvrši pokojnikovo razpolaganje za primer smrti in/ali upravlja s premoženjem?

Vodja gospodinjstva

Vodja gospodinjstva je načeloma odgovoren za upravljanje zapuščine, dokler se ta ne likvidira ali razdeli.

V skladu z zakonom se naloga vodje gospodinjstva dodeli v naslednjem vrstnem redu:

1. preživelemu zakoncu, ki ni pravno razvezan od osebe ali premoženja, če je dedič ali ima delež na podlagi zakonske zveze v dediščini zakoncev;
2. izvršitelju, razen če oporočitelj ne navede drugače;
3. sorodnikom, ki so dediči po zakonu;
4. oporočnim volilijemnikom.

Če se vsa zapuščina razdeli volilijemnikom, bo kot vodja gospodinjstva deloval najugodnejše obravnavani volilijemnik, s čimer bo nadomestil dediče; če bodo vsi pogoji enaki, bo imel prednost najstarejši.

Obstajajo primeri, v katerih je mogoče upravljanje dela ali celotne zapuščine zaupati izvršitelju ali skrbniku, kot je pojasnjeno v nadaljevanju.

Izvršitelj (*testamenteiro*)

V primeru oporočnega dedovanja lahko oporočitelj imenuje eno ali več oseb, od katerih se zahteva, da zagotovijo uveljavitev oporoke ali da oporoko v celoti ali deloma izvršijo. To se imenuje izvrševanje. Imenovana oseba je izvršitelj.

Skrbnik (*fiduciário*)

Postavitev skrbnika ali skrbništvo je razpolaganje, s katerim oporočitelj imenovanemu dediču zaupa nalogo ohranjanja dediščine, ki bo po njegovi smrti pripadala drugi osebi. Dedič, ki mu je zaupana ta naloga, se imenuje skrbnik. Upravičenec take nadomestitve se imenuje skrbniški dedič. Skrbnik ima koristi od premoženja v okviru skrbništva in ga upravlja.

9.3 Katera pooblastila ima upravitelj?

Pooblastila vodje gospodinjstva

Vodja gospodinjstva upravlja zapustnikovo premoženje in, če je imel zadnjenavedeni skupno premoženje v zakonski zvezi, skupno premoženje zakoncev.

Vodja gospodinjstva lahko dediče ali tretjo osebo pozove, naj predajo premoženje v njihovi posesti, ki naj bi ga upravljal. Zoper dediče ali tretjo osebo lahko vloži tožbo zaradi posedovanja in pobere zapuščinske terjatve, kadar bi odlašanje ogrozilo njihovo izterjavo ali kadar je plačilo spontano.

Vodja gospodinjstva mora prodati sadje ali drugo pokvarljivo blago in lahko iztržek uporabi za plačilo pogrebni in povezanih stroškov ter upravnih pristojbin.

Vodja gospodinjstva lahko proda tudi sadje, ki ni pokvarljivo, če je to potrebno za plačilo pogrebni in povezanih stroškov ter upravnih pristojbin.

Razen v zgoraj navedenih primerih lahko pravice v zvezi z dedovanjem izvajajo le vsi dediči skupaj ali pa se izvajajo zoper vse dediče.

Pooblastila izvršitelja

Če je bil pri oporočnem dedovanju imenovan izvršitelj, ima ta pooblastila, ki mu jih je dal oporočitelj.

Če oporočitelj ne opredeli pooblastil izvršitelja, je izvršitelj odgovoren za naslednje: ureditev pogrebnih in drugih zadev ter plačilo zadevnih stroškov; spremljanje uresničevanja razpolaganj za primer smrti in ohranjanje njihove veljavnosti pred sodišči, če je potrebno; opravljanje nalog vodje gospodinjstva.

Oporočitelj lahko izvršitelju zaupa uresničevanje zapuščinskih volil in drugih odgovornosti, kadar je ta vodja gospodinjstva in je treba obvezno popisati premoženje. V ta namen lahko oporočitelj izvršitelja pooblasti, da proda kateri koli del premoženja iz zapuščine (premičnine ali nepremičnine) ali tistega, ki je naveden v oporoki.

Pooblastila skrbnika

Skrbnik ne le upravlja premoženje, temveč tudi prejema koristi iz premoženja, za katero skrbi. Uporabljajo se določbe v zvezi z uživanjem takega premoženja, če so skladne s skrbništvom. Skrbnik mora za razpolaganje s premoženjem ali obremenitev premoženja v okviru skrbništva imeti odobritev sodišča.

Dediči in varuh ležeče zapuščine

Ležeča zapuščina predstavlja sklad, ki je pravna oseba. Zato lahko zapuščina začne postopke, prav tako se postopki lahko začnejo zoper njo. Če ni nikogar, ki bi v tem primeru upravljal zapuščino, se lahko sprejme ena od spodaj navedenih rešitev.

Preden dedič sprejme ali zavrne dedovanje, lahko izvede nujne upravne ukrepe, medtem ko je zapuščina ležeča. Če je vložen ugovor, kadar je več dedičev, prevlada volja večine.

Varuha ležeče zapuščine lahko imenujejo tudi sodišča. Odgovoren je za uporabo potrebnih začasnih postopkov in vlaganje tožb, ki jih ni mogoče odlagati, saj bi bili v nasprotnem primeru ogroženi interesi dedovanja. Varuh je odgovoren tudi za zastopanje dediščine v vseh tožbah, vloženih zoper njo. Za razpolaganje ali obremenitev nepremičnega premoženja, dragocenosti, vrednostnih predmetov, komercialnih obratov in katerega koli drugega premoženja, pri katerem razpolaganje ali obremenitev ne pomeni upravnega dejanja, potrebuje odobritev sodišča. Odobritev sodišča bo dana le, če je dejanje upravičeno, da se prepreči poslabšanje ali izguba premoženja in plačajo zapuščinski dolgovi ali poravnajo stroški potrebnih ali koristnih izboljšav, ali če se pojavi druga nujna potreba.

Kadar zapuščina ni več ležeča, ker je bila sprejeta, vendar še ni bila razdeljena, zakon dopušča, da kateri koli dedič vloži zahtevek za sodno priznanje njegovega statusa dediča in povrnitev vsega ali dela premoženja iz zapuščine zoper tistega, ki ima to premoženje kot dedič ali na podlagi drugega upravičenja ali brez njega. To se imenuje tožba na posest (*petição da herança*). To tožbo lahko vloži en sam dedič brez sodelovanja drugih, vendar s tem ne poseže v pravico vodje gospodinjstva, ki lahko pozove k predaji premoženja, ki naj bi ga upravljal, kot je navedeno zgoraj.

10 Kateri dokumenti, ki dokazujejo status in pravice upravičencev, se običajno izdajajo po nacionalnem pravu med postopkom dedovanja ali ob koncu postopka? Ali imajo dokazno moč?

Dokumenti, ki potrjujejo status dedičev ali volilobjemnikov

1. Sodne odločbe,
2. notarske listine,
3. poenostavljeni postopki za potrjevanje statusa dedičev, ki ga je izdal matični urad.

Navedeni dokumenti potrjujejo status dedičev in/ali volilobjemnikov, ki preživijo umrlega.

Sodne odločbe, notarske listine in poenostavljeni postopki za potrjevanje dedičev so pravno veljavne listine s polno dokazno vrednostjo.

Pooblastitev dedičev ali volilobjemnikov se evidentira v matičnem uradu z zaznamkom na zapustnikovem izpisku

iz matične knjige umrlih.

Dokumenti, ki potrjujejo delitev

Pri izpodbijanem dedovanju:

1. Sodna odločba pristojnega sodišča, ki ratificira delitev zapuščine v postopku popisa premoženja. V odločbi se opredeli, kako bodo deleži razdeljeni (npr. premoženje, ki ga bo podedoval vsak dedič ali voliljemnik). To je pravno veljavna listina s polno dokazno vrednostjo.

Pri prostovoljnem dedovanju:

1. Zasebna sodno overjena listina, sestavljena pred odvetnikom ali pravnim svetovalcem, v kateri je določeno, kako se razdelijo deleži. To ni pravno veljavna listina, temveč zasebna sodno overjena listina, ki ima v tem primeru dokazno vrednost enako polni dokazni vrednosti.
2. Dokument o delitvi v poenostavljenem postopku dedovanja pred matičarjem. To je pravno veljavna listina s polno dokazno vrednostjo.
3. Notarska listina o delitvi, ki jo sestavi notar. To je pravno veljavna listina s polno dokazno vrednostjo.

Kateri koli od zgoraj navedenih dokumentov, ki potrjujejo delitev, je lahko podlaga za registracijo premoženja iz zapuščine v korist dediča ali voliljemnika, ne glede na to, ali ima polno dokazno vrednost ali ne.

Sorodne povezave

[Zakonik o civilnem postopku \(Código de Processo Civil\)](#)

[Civilni zakonik \(Código Civil\)](#)

[Zakon št. 117/2019 z dne 13. septembra 2019](#)

Opozorilo

Informacije v tem informativnem listu so splošne in niso izčrpne. Ne zavezujejo kontaktne točke, Evropske pravosodne mreže v civilnih in gospodarskih zadevah, sodišč ali drugih oseb. Upoštevati je treba veljavna zakonodajna besedila.

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

■ Zadnja posodobitev: 08/09/2025

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.